

Uproszczenie wymagań dla gospodarstw utrzymujących świnie na własny użytek

Chów trzody chlewnej na własne potrzeby

Od 10 maja 2023 r. obowiązują zmiany przepisów polegające na odstępieniu od **części** wymagań związanych ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF). Zmniejszone wymagania dotyczą gospodarstw utrzymujących świnie wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny. Należy pamiętać, że nie wszystkie wymagania zostały zniesione.

Obniżone wymagania - co to oznacza?

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 8 maja 2023 r. zmieniającym rozporządzenie

w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. 2023

poz. 866) obniżone wymagania dotyczą rolników utrzymujących świnie wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny i polegają na zwolnieniu z **niektórych** wymagań. Oznacza to, że:

- Nie ma konieczności sporządzenia przez posiadaczy zwierząt spisu posiadanych świń z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki ani bieżącego aktualizowania tego spisu.
- Odstąpiono od obowiązku prowadzenia rejestru wjeżdżających na teren gospodarstwa środków transportu do przewozu świń, paszy lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie.
- Nie ma konieczności stosowania się do nakazu wykonywania w danym gospodarstwie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie.
- Nie jest wymagane uniemożliwienie osobom postronnym wchodzenia do budynków, w których są utrzymywane świnie.
- Odstąpiono od obowiązku stosowania przed obsługą świń środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się ASF.
- Nie jest obowiązkowe monitorowanie i zwalczanie gryzoni.
- Nie ma obowiązku wykładania mat dezynfekcyjnych przed wejściami i wyjściami do gospodarstwa, a także przed wjazdami i wyjazdami z takich gospodarstw.
- Przy uboju świń na użytek własny badanie laboratoryjne w kierunku ASF, dla wszystkich obszarów objętych ograniczeniami, będzie wykonywane tylko w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF (dotychczas w obszarze I i II - w przypadku podejrzenia, a w obszarze III - zawsze). Decyzja dotycząca konieczności wykonania takiego badania pozostanie w gestii organów Inspekcji Weterynaryjnej.

Pozostałe zasady

Na obszarach **wolnych od ASF** obniżone wymagania dotyczą również gospodarstw utrzymujących świnie na własny użytek, w sytuacji przemieszczenia świń z tego gospodarstwa do innego, w którym utrzymuje się świnie wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny, jeżeli gospodarstwa te są położone na terenie tej samej lub sąsiedniej gminy.

Pamiętajmy: mięso pochodzące ze świń ubitych na własny użytek musi być przeznaczone na własne, domowe potrzeby i nie może być wprowadzane do obrotu.

Liczba świń, które będą utrzymywane dla zaspokojenia potrzeb danego gospodarstwa, będzie więc ograniczona możliwościami konsumpcyjnymi tego gospodarstwa. Co do zasady należy przyjąć, że z punktu widzenia przeciętnego gospodarstwa domowego liczba świń przeznaczonych do chowu w celu produkcji mięsa na własny użytek wynosić może przeciętnie **10 sztuk w danym roku**, przy czym dopuszcza się utrzymywanie w takim gospodarstwie lochy.

Które wymagania wciąż obowiązują?

Nie zapominajmy: nie wszystkie wymagania zostały zniesione. Wszystkich rolników utrzymujących świnie, także na własne potrzeby - nadal obowiązują pozostałe wymagania wynikające z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. 2021 poz. 1485).

Wszystkich rolników nadal dotyczą obowiązki w zakresie:

- utrzymywania świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnie, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne;
- zabezpieczenia budynku, w którym są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt wolno żyjących i domowych;
- wyłożenia mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie, i wyjściami z tych pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość - nie mniejsza niż 1 m, a także stałego utrzymywania tych mat w stanie zapewniającym skuteczność działania środka dezynfekcyjnego;
- karmienia świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących i domowych;
- używania przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonych wyłącznie do wykonywania tych czynności.

Wszystkich rolników obowiązują także zakazy w zakresie:

- karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszarów objętych ograniczeniami II i III, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świnom;
- wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie, słomy na ściółkę dla zwierząt pochodzącej z obszarów objętych ograniczeniami II i III, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem;
- wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, zwłok dzików,

tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem afrykańskiego pomoru świń;

- wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 48 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub w odłowieniu takich zwierząt.

Obowiązki wynikające z innych aktów prawnych

Każdy posiadacz świń ma obowiązek spełnić wymagania wynikające z innych aktów prawnych, tj.:

- Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej określającego wymagania i sposób postępowania przy utrzymywaniu świń (Dz. U. nr 56 poz. 344 z późn. zm).
- Ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. 2023 poz. 885) – w tym m.in. w zakresie uzyskania (w biurze powiatowym ARiMR) numeru identyfikacyjnego posiadacza zwierzęcia gospodarskiego.
- Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. 2727 oraz U. 2023 poz. 412) – w tym obowiązki w zakresie oznakowania świń i zgłaszania tego faktu do ARiMR.
- Przepisy z zakresu bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego, tj. przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2023 poz. 872) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. 2021 poz. 2059) – określające zasady uboju na użytek własny na terenie gospodarstwa.

Tekst źródłowy:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/uproszczenie-wymagan-dla-gospodarstw-utrzymujacych-swinie-na-wlasny-uzytek>

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Kolbuszowej